

CSÁVOSSY ELEMÉR, S.J.

KIS
ELMÉLKEDÉ-
SEK

Korda R.T. Kiadása Bp.

**KIS ELMÉLKEDÉSEK
JÉZUS SZIVE ZSOLOZSMÁJÁRÓL**

KORDA R. T. KIADÁSA

Nr. 677—1936. Imprimi potest. Budapestini, die 21. Octobris 1936. Eugenius Somogyi S. J. Praep. Prov. Hung. — Nihil obstat. Dr. Julius Czaplak censor dioecesanus. Nr. 3805| 1937. Imprimatur. Strigonii, die 27. Novembris 1937. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

GONDOLATOK JÉZUS SZIVE ZSOLOZSMÁJÁRÓL

1. HAJNALI ÓRÁRA

„Jézus szentséges Szive, Te mennyei Atyád akaratát mindig a legtökéletesebben teljesítetted, vondd magadhoz szívünket, hogy mindenkor azt cselekedjük, ami előtte kedves.“

Oly hő váagnak kell lelkünket eltöltenie a szent élet után, hogy készek volnánk érte akármit is fölládozni. Egyedüli örömünk e vágyban a szent élet szépsége maga legyen, az a magasztos szépség, mely a magunkról való teljes megfélekezésben rejlik, abban a visszavonás nélküli odaadásban, mellyel örök célunknak, a legfőbb Jóságunk fölládozunk magunkat a szeretet tűzében.

Éledjen föl szívünkben mindig újból és újból a vágy, hogy önmagunknak, önzésünknek teljesen meghaljunk, hogy e halálból a szeretet pünkösdi élete fa-

kadjon, melyben már csak Istennek élünk és testvéreinknek, Isten gyermekeinek. „Nagyobb szeretete senkinek sincs ennél, mintha valaki az ő életét adja barátaiért.” (Jn. 15, 13.) Életünket adjuk barátainkért, ha érettük meghalunk; életünket adjuk értük akkor is, ha érettük élünk.

Egész életünkbe mélyen bevágó gondolat legyen az, hogy hiába születünk, ha szentek nem lettünk. Ez a gondolat hassa át egész szívünket, egész valónkat; minden törekvésünk testesüljön meg e mondatban: Szentnek kell lennem.

Kiolthatatlan vágynak kell lelkünkben élnie az után, hogy Istennek mindenben tetszésére legyünk és ez az imádság szálljon fel szívünk mélyéből: „Küldd el, Uram, bölcseségedet fönséged székéről, hogy velem legyen és velem munkálkodjék, hogy tudjam, mi kedves előtted mindenkoron.” (Egyh. zsolozsma, Bölcs. 9, 10.)

Istenem, mikor a te nagy szolgálid csak e szót hallották: Szent! — máris kitágult szívük és könnybe lábadt szemük; oly hő vágy hatotta át őket a szent élet után. Mint ahogy Nagy Sándor sírva fa-

kadt, mikor atyja győzelmeiről hallott, úgy ők is sírtak, ha a szentek tetteire gondoltak. Nézd, Uram és Atyám, gyarlóságomat! Mondd, miért nem lángol az én szívem is, ha szent szeretetedről hallok? Ugy-e, édes Istenem, szívem vizsgálója és ismerője, úgy-e azért, mert még nem halt ki lelkemből teljesen az önző akarat, mely saját földi javát a te dicsőséged és szent szereteted elé helyezi. Uram, tisztítsd meg szívemet, rendezd vágyaimat! Szalmaláng ég bennem; nem elég tartós, hatalmas a tűz, mely szereteted után epedő lelkemet emészti: „még nem erős a szereteted”. (Krisztus köv. III. 6.) Sokszor azt vélem, hogy téged szeretlek és önmagamot keresem.

Csak akkor lelek békét, Istenem, ha szent akaratodra nézek egyedül és mitsem teszek pusztán hajlamaimat követve, hanem mindent csak azért, mert tudom, hogy Szívednek tetszem, ha megteszem. „Boldogok a békeességesek, mert Isten fiainak hivatnak.” (Mt. 5, 9.)

2. DICSÉRETRE

*„Jézus szentséges Szive, Te mindig
lelkünk üdvét szomjúhozod; a bűn út-*

járól vezess vissza minket, szegény bűnösöket, hogy bűneinkben el ne vesszünk."

Némely órában szent és üdvös világfájdalom szállja meg szívünket. Lelkünkben minden odairányul, hogy elszakítson bennünket a világ hiúságától, minden arra vall, hogy Isten közelebb akar vonni Szívéhez. Nyissuk meg ilyenkor szívünket és fogadjuk magunkba az isteni szózatot. Nem szabad többé kezünk-ből kiengedni a kincset, melyet megragadtunk, akármibe kerüljön is fogadásunk megvalósítása. „Az életszentség oly becses dolog, — mondja Boldog Colombière — hogy nem lehet azt túl drágán megvenni.”

Istenem, meg kell válnunk mindentől és mindenkitől, ha akadályoznak abban, hogy a tied lehessünk. Szívünknek semmi teremtet lényhez rendetlenül vonzódnia nem szabad, ha azt akarjuk, hogy a te Szívedben megnyugodjék. Istenem, csak egy kívánságom legyen e földön, hogy Szíved hajlékába engem befogadj és Szíved apostolává tégy. Mess, égess, csak engedd, hogy szent legyek! Inkább

engedj meghalnom, mint hogy szent nevedre szegyent hozzak.

Mennyit, de mennyit tettél és szenvedtél te értem, csakhogy szívemet megnyerjed és szent legyek! Szenteidet hallom értem könyörögni, angyalaidat látom nekem szolgálni, csakhogy szent legyek. S íme, még mindig nem vagyok az, ellenállok szent óhajaidnak, nem vagyok egészen a tied. De él bennem a remény, hogy mégis csak te fogsz győzni szereteted és irgalmad végtelenségével gonoszágom és gyöngeségem végtelensége fölött.

Azért bizalommal, bár szegyenkezve járulok hozzád, Atyám. Hozzád jövök és kisérom magamat lábaidnál. Bűneim és gyarlóságom ne emeljenek gátat bizalmam előtt. Tudom, hogy könyörülsz rajtam, mivel a tied vagyok és senkit sem gyűlölsz, kit teremtettél és kimondhatatlan fájdalemak közt a kereszten újra szültél, megváltottál szent véred árán. Gyógyítsd meg beteg gyermekedet, hegeszd be sebeit, hogy örökre hirdesse irgalmad nagyságát.

„Boldogok, akik éheznek és szomjúhoz-
zák az igazságot, mert ők kielégíttetnek.”

3. ELSŐ ÓRÁRA

„Jézus szentséges Szive, a tisztaság legtökéletesebb példaképe, tedd tisztává a mi szívünket is, hogy hozzád hasonlók lehessünk.“

Ha egyszer a tiszta szeretet uralkodik szívünkben Isten iránt, akkor imádkozhatunk csak igazán, hogy az embereket is napról-napra jobban szeressük, napról-napra bensőbben és erősebben. Szeressük embertársainkat nagy közösségükben, szeressük mindegyiküket külön; jobban azokat, akik erényük miatt szeretetünket inkább megérdemlik, vagy hálára kötelezték jótéteményeikkel és kegyeletükkel, vagy szánalomra gerjesztenek nyomorúságukkal.

Amíg nem olyan szeretetünk minden teremtmény iránt, hogy e szeretetnek fokozódását őszinte szívvel kérhetjük Istentől; amíg szeretetünk nem erény, hanem pusztá vonzalom: addig gátol Istennek tökéletes szeretetében és le kell róla mondanunk, ha egészen Istené akarunk lenni. Ha egyszer Isten szeretete meghódította szívünket egészen és véglegesen, akkor minden teremtmény, mely ránk nézve már meghalt, új életet ölt

magára és ifjabb szépségben visszatér szívünkbe. Nem a lemondás a végcél, hanem a szeretet a mennyországban.

Amíg e földön zarándokolunk, a lemondásról lemondanunk nem szabad. Boldog az ember, aki a tökéletesség ama magaslatára följutott, hogy játszani tud a teremtésnek remek hangszerén, mint a művész lantjának húrjain. Aki Istent szereti, eljut oda, hogy a gyarló földi élethez mérten a paradicsom gyönyörűségeit visszaidézze. Egy virág, egy szőlőfürt, egy madár, könnyekig képes meghatni a szentnek lelkületét. A szentnek szívében újra föléled az a benső szeretet, melyről egykor lemondott Istent keresve, megvetve minden földi vigaszt. Most már nem földi vigasz az rá nézve; megtisztult szeme átlát a por hüvelyén és a halandó testen át a halhatatlan szellemet szemléli.

Csodálatosan párosul benne a legszigorúbb önfékezés és lemondás a legnagyobb lelki szabadsággal, a legmélyebb lelki örömmérettel. De előbb mindennek meg kellett halnia, ki kellett irtania az érzéki szeretet minden vad hajtását, hogy a tiszta isteni szeretet csíráját ültesse

helyébe, annak a szeretetnek csíráját, mely nem ismer sem nemi, sem osztálykülönbséget, nem ismer sem keserűséget, sem édességet, hanem mindent egyaránt átfog, amiben Isten nyomdokát és képmását szemléli. Istent lát mindenben és mindent az Istenben. „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent.” (Mt. 5, 8.)

4. HARMADIK ÓRÁRA

„Jézus szentséges Szive, Te oly szelid voltál ellenségeid iránt, öntsd a mi szívünkbe a te békédet, hogy teljes szívből megbocsássunk rágalmazóinknak és üldözőinknek.”

A helyes keresztény fölfogásnak két próbaköve van: a természetfölötti és a kereszt. Minden újitó irány e kettőn ütököz meg. Alapjában véve mindkettő egy és ugyanaz, de mindkettőt csak az alázatos lélek képes fölfogni és megérteni. Csak az alázatos lélek ismeri el, mily érdemtelenek vagyunk arra, hogy Isten bennünket természetünk fölé, egy teljesen új, isteni rendbe emeljen, melyben nemcsak gyermekeinek neveztetünk, hanem valóságban azok is vagyunk. Csak

az alázatos lélek képes elismerni, hogy természeténél fogva a rosszra hajlandó és hogy szükséges az önmegtágadás. Csak ilyen képes a halálban az életet meglátni és a keresztben a dicsőséget. „Halálod, Uram, legyen múlhatatlan életem, kereszted örök dicsőségem.”

Oly embereket kell nevelnünk, kiknek erkölcsi nagysága nem abban van, hogy idegenkednek a kor műveltségének valóban értékes vívmányaitól; nem olyanokat, kiket csak a szerencsés sors óvott meg a modern társadalmi élet veszélyeitől, hanem olyanokat, kik környezetük minden bibéjét, a mai életviszonyok minden csínját-bínját tökéletesen ismerik, átlátják, jártasak a technika vívmányai-ban, irodalmilag és társadalmilag képzettek, haladnak — de nem veszítik el lábuk alól a talajt, melyre őket a krisztusi igazság állította, nem tévesztik el szem elől az egy örök célt, mely felé irányulnia kell minden földi törekvésnek, de kivétel nélkül. Ezeknek az embereknek lelkét áthatja az örök igazságok világot mozgó ereje.

Nem az érzelem és a pillanatnyi lelkesedés, hanem a szilárd, kitartó akarat

gyümölcse ez az életfölfogás. Minél kisebbek igényeink, annál önzetlenebbek vagyunk, annál több munkát állíthatunk be felebarátunk szolgálatába. Annál több fáradságot szentelhetünk a közérdekeknek. Ez az egyik kulcs, mely nekünk a szerzetesi fogadalmak értelmét megnyitja.

Domborítsuk ki életünkben ezen elveket és életünk lesz eleven cáfolata rágalmozóink és üldözőink gyanúsításának. A keresztény élet a legnagyobb hitvédelem, mely azzal az előnnyel is rendelkezik, hogy nem keserít el, hanem megnyer. Alljon életünk a szelíd és alázatos isteni Szív jegyében, legyen az ő képmása szívünkbe belevésve, akkor meghódítjuk a világot nem karddal, hanem az igazság erejével, a szeretet fegyverével. „Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet.” (Mt. 5, 4.)

5. HATODIK ÓRARA

„Jézus szentséges Szíve, bűneink miatt keserőséggel eltelve, adj nekünk töredelmes és alázatos szívet, hogy a bűnbánat méltó gyümölcseit megteremjük.”

Néha úgy érezzük, mintha lezuhan-

tunk volna a szellemi, krisztusi életfölgés magaslatáról az önző emberi élet posványába. Hol vannak a szép föltételek, hol a buzgalom a szent életért, hol Isten szeretetének az a nagyrabecsülése, mely elfeledtet velünk minden más szeretetet? Szégyen és bizonyos meg nem magyarázható erőtlen érzés tölti el ilyenkor lelkünket. De nem szabad engedni. Föl a magaslatra! Újból kell kezdeni.

Ha e lelki krízist leküzdöttük, újra és erősebben föléled szívünkben az óhaj, hogy Istent szeressük egyedül; de lelkünk alázatosabb lett. Nem mondjuk már az elbizakodott Péter apostollal: „Ha meg kell halnom is veled, nem tagadlak meg téged” (Mt. 26, 35.); hanem a töredelmes bűnbánó Szent Péterrel fohászunk: „Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!” (Jn. 21, 15.) Add, hogy jobban szeresselek; add, hogy meg ne bántsalak, végtelen Jóság!

Akkor Istennek fölsége tisztábban és megrendítőbben lép lelkünk elé. Szinte visszaborzadunk a gondolatnál, hogy e végtelen Akaratnak oly gyakran ellenszegültünk, holott neki ellenállni még a legkisebb dologban is kimondhatatlan

jogtalanság és merészség. Önmagunk fölajánlásával az áldozat oltárán kívánjuk helyrehozni, amit elvettünk az ő dicsőségéből, saját megsemmisülésünkkel akarjuk az ő nagyságát elismerni. Ez a lelkiállapot hozza meg lelkünknek a béke csókját Istentől, ez örvendezteti meg szívünket a megaláztatás után. (50. zsolt. 10.) „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.” (Mt. 5, 5.)

6. KILENCEDIK ÓRÁBA

„Jézus szentséges Szive, Te a szegénységet annyira szeretted, tedd magad pecsét gyanánt szívünkre, hogy semmi után se kívánkozzunk, egyedül utánad, egyetlen kincsünk után.”

Jézusom, van egy példabeszéded, melyben mondod, hogy egy ember kincset talált a szántón és ennek örömeiben elment, eladta mindenét, amije volt, és megvette azt a szántót. Egy másik pedig drágagyöngyöt talált, és mindenét eladván, megvásárolta azt a gyöngyöt. (Mt. 13, 44—46.)

Igy tesz az is, aki Téged tökéletesen követ: Eladja mindenét, amije van, és utánad megy. (Mt. 19, 21.) Mert elfe-

lejtve azt, ami mögötte van, nekifeszül annak, ami előtte van, hogy magához ragadjon Téged, mert Te magadhoz ragadtad őt. (Fil. 3, 12—13.) Ahol kincsünk van, ott van a szívünk is. (Mt. 6, 21.) Ez a tökéletes lemondás magyarázata. Könnyű annak, aki az odaadott javakért százszorosát kap. (Mt. 19, 29.) Te vagy ez a százszorososa a feláldozott földi javaknak, édes Jézusom, akit már itt a földön enyémnek mondhatlak, aki kielégíted szívem minden vágyát.

Igy tettél önmagad is: szegénnyé lettél értem, bár gazdag voltál (2 Kor. 8, 9.) és az előtted levő öröm helyett keresztet szenvedtél, nem törődve a gyalázzal (Zsid. 12, 2.); mert Szívedben van a bölcsesség és tudomány minden kincse és benned lakozik az istenség egész teljessége. (Kol. 2, 3. 9.) Szíved Istennel teli, azért vagy mindig abban, ami a Te Atyádé. (Lk. 2, 49.) „A rókáknak oduik vannak, és az ég madarainak fészkeik”, neked azonban nem volt hová lehajtsd fejedet. (Mt. 8, 20.) De volt más hajlékod, Atyád háza, lelked temploma, melyben lakoztál: „Kiméne imádkozni, és az egész éjszakát Isten imáadásában tölté.” (Lk.

6, 12.) „Ahol kincsed vagy, ott lesz szíved is.” (Mt. 6, 21.)

A mai önző világban szociális erő a Te tanításod, Jézusom! A Te nagy szolgád, Szent Ferenc, egy saját vesztébe rohanó egész világot mentett meg példájával — egy a gazdagság és a földi javak vágyaiba beletemetkezett világot, mely nem ismerte a testvér szeretetét és nem ismerte a könyörületességet. Utánad ment és megújította a föld színét. Ez az a titokzatos kovász, a föld sója, mely a szerzetesi szegénységből és világmegvetésből kiárad a világba és átalakítja a társadalmat. Igazi szociális erő ez.

Bár lenne ma sok Assisi Szent Ferenc a világon! Hogy megújulna a föld színe! De sok Borromei Szent Károly is, aki még ágyát is eladja, hogy fekvőhelyet nyújtson a betegeknek. Miért nem adjuk el aranyunkat, ezüstünket, mükincseinket, mint nagy elődeink tették, hogy segítsünk a nyomorgókon? Nem több-e az ember a mükincsnél, és az élet az aragnál? A nemzet legnagyobb kultúrája nem az, amikor a hősöknek diadalíveket építünk, hanem amikor a hősök éhező fiainak és unokáinak hajlékot adunk és kenyeret.

„Plébános?” — mondotta a nagy szociális apostol, Don Bosco még gyermekkorában. „Nagy hivatás! mert valahányszor éhségét csillapítja, kérdeznie kell, van-e minden hívének kenyere, mellyel éhségét csillapíthatná.”

„Az áteredő bűn, mondja a szociális pápa, az ember tehetségeinek csodálatos összhangját úgy megzavarta, hogy a rosszra való hajlandóságok elragadják és elcsábítják a világ mulandó javainak az égi és örök javaknál többrebecsülésére. Innen van az el nem csitítható vágyakozás a gazdagság után ideiglenes javakban, az a mohóság, amely az embereket minden időben az isteni törvénynek és a felebarát jogának megsértésére vezette, a mai gazdasági berendezkedés mellett pedig az emberi gyöngeségnek különösen sok alkalmat nyújt az elbukásra.” (Qu. A.)

„Jézus Szíve, Te a szegénységet annyira szeretted, tedd magad pecsét gyánánt szívünkre, hogy semmi után se kíváncsozzunk, egyedül utánad, egyetlen kincsünk után!” — „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt. 5, 3.)

„Jézus szentséges Szíve, telve jósággal mindazok iránt, akik Téged szeretnek, segíts minket abban, hogy amik vagyunk s amink van, mindazt neked szenteljük.”

A tökéletes szeretet lényegében rejlik az, hogy nem saját magát, hanem a szeretett személynek javát, érdekeit keresi. Ez már a nemes, természetes szeretetről is igaz, mellyel két ember a kölcsönös nagyrabecsülés alapján odaadással, áldozatkész lelkülettel szereti egymást. Még inkább érvényesül a természetfölötti keresztény felebaráti szeretetben és a leg-tökéletesebben mutatkozik minden igazi szeretet kútforrásában, abban a szeretetben, mellyel Istent, mellyel az Üdvözítőt szeretjük.

Mivel pedig Jézus Szíve ájtatosságának tárgya: az isteni Szív nem pusztán önmagában véve, hanem mint jelképe és forrása ama égő szeretetnek, mely a Megváltó keblében lángol, azért ez ájtatosságnak a viszonszeretet egyik legkiválóbb gyakorlata. Tudjuk, hogy az igazi szeretet egyedül csak annak érdekeit keresi, akit szeret, már szemeiből

kiolvassa óhajait, sőt szívének mélyére lát. Azért Jézus Szíve ájtatosságának legmagasabb foka abban áll, hogy Jézus érdekeit, Szívének óhajait teljesen a magunkévá tegyük, azokat előmozdítsuk mindenkor és mindenütt, ahogy csak tehetjük.

Jézus Szívének érdekei összpontosulnak azon isteni szándékban, mellyel az Üdvözítő földi életének pályáját megkezdte: eljött, hogy a megsértett Isten dicsőségét helyreállítsa és a világot megváltssa. Ez volt életének feladata, ennek elvégzése után tört ki Szívének isteni mélységéből a szózat: *Consummatum est*, beteljesedett! A világnak azonban nemcsak megváltásra volt szüksége, hanem üdvözülnie is kell. Ha a megváltás egyedül az Istennek műve volt, az üdvözülés már nem, hanem függ az ember *közreműködésétől* is. Az embernek önmagának kell Isten segítségével a megváltás kegyelmeit magáévá tennie. Szükséges volt tehát, hogy a megváltás befejezte után oly intézmény létesüljön, melynek közvetítésével az emberi nem a Krisztus vére árán szerzett megváltási kegyelmeket üdvözülésére fordíthassa. Ez az intéz-

mény a katolikus Anyaszentegyház összes kegyelmi eszközeivel együtt. Ebben az intézményben Krisztus tovább él, nemcsak mint a kegyelmi eszközök szerzője, hanem személyesen is az Oltáriszentségben, melyből folytonosan sajátkezűleg önti ki Szívének mélységes forrásából merítve a kegyelem árait. Mert Szent Agoston szavai szerint akár Péter kereszttel, akár Pál, azért mindig Krisztus az, aki elsősorban kereszttel, akinek az apostolok és papok csak élő eszközei, akinek egyedül szabad tulajdonítanunk a keresztség és más szentségek megszentelő hatását. Krisztus folytatja megváltása művét, nem úgy, mintha újból megváltana, hanem úgy, hogy megváltása kincseit szétszítja, amikor csak készek vagyunk azok befogadására.

Jézus Szívének főérdeke a mai nap is a világ üdvözítése. Főkívánsága az, hogy ebbeli törekvését a magunk részéről is előmozdítsuk, vele közreműködünk az emberiség üdvözítésében nemcsak saját személyünkön, hanem embertársainkon is. Más szóval ez azt jelenti: *legyünk apostolok!* Jézus Szívének eme főérdeke magába zárja elsősorban a katolikus egy-

ház terjesztését, vagyis a pogányok, a hitetlenek és az eretnekek megtérését; magába zárja másodszor a katolikus egyházban lévő bűnösöknek Istennel való kiengesztelését; magába zárja a megszentelő malasztal fölélékesített lelkek állhatatosságát és tökéletesedését; magába zárja végre mindazt, ami Isten dicsőségét és az emberek örök üdvét előmozdítja e földön. Felöleli Jézus Szívének érdeke összes katolikus vállalkozásainkat, mindazt, ami minden valóban katolikus érzelmű szívet hevíthet és lelkesíthet: a missziók ügyét, a hitbuzgalmi társulatokat, a szerzeteket, a papokat és püspököket, főleg a római pápát, a világi előljárókat és uralkodókat, a sajtót, a keresztény tudományt és művészetet. Földi érdekeinket, földi boldogulásunkat is felöleli, amennyiben sokszor ezektől függ lelki előmenetelünk, üdvösségünk.

Gondja van Jézus Szívének egészségünkre, családi viszonyainkra, betegségeinkre, árváinkra, szegényeinkre, elhagyottainkra. Mindezt azonban az örökévalóság mérlegén fontolgatja és alá-

rendeli egyedüli főérdekének, a világ örök üdvösségének.

Ezek ama nagy érdekek, melyek Jézus isteni Szívét mozgatják; ezek ama nagy érdekek, melyek minden Jézus Szíve-tisztelőnek szívét kell, hogy hevítsek, mozgásba hozzák. Inkább Jézus Szíve érdekein gondolkozzunk, mint saját érdekeinken, akkor ő is gondjaiba veszi a mi érdekeinket. Így gyakoroljuk Jézus Szíve ájtatosságát a legtökéletesebben, mert önmagunkból kivetközve, Szent Pál szavai szerint, már nem magunknak élünk, sőt nem is élünk, hanem Krisztus él mibennünk.

Igy gyakoroljuk legjobban az irgalmasság lelki cselekedeteit, mert Szent Pállal együtt átokká akarunk lenni testvéreinkért. „Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.” (Mt. 5, 7.)

8. BEFEJEZÉSRE

„Jézus szentséges Szíve, a szeretet áldozatja, bűneinkért halálra adva, a hátlatlan embertől elhagyva és sértegetve, téríts meg, éltes és gyullassz fel minket.”

Az egész keresztény élet az áldozat jegyében áll. „A keresztben az üdvösségl” lett a nagy jelszó attól a pillanattól kezdve, mikor az Isten Fia magára vette, Szívéhez szorította a fát, melyen pár óra múlva áldozati bárányként el kellett véreznie. Így lett a kereszt az üdvösség forrása.

Nincs áldás az Egyházban, melyet a kereszt jele ne kísérne. A kereszt jelével szenteli meg a pap a földnek termékeit, az áldozati adományokat, melyeket a nép az oltárra helyez, a kenyeret és bort, melyet Krisztus testévé és vérévé átváltoztat. A kereszt jelével avatja fel a püspök az Egyház szolgálait, ezzel a jellel áldja meg Isten helyettese a hitvestársak örök frigyét. Ez a szent jel kíséri a feloldozás szavait a bűnbocsánat szentségében, a kereszt jelével keni meg szent olajjal a beteg szenvedő tagjait az Egyház felszentelt szolgálója. Minden nehézséggel szemben, minden fenyegető veszély közeledtével az igazi keresztény ezzel a szent jellel erősíti meg lelkét, ezzel kezdi munkáját, ezzel fejezi be; a gyengéd anyai szeretet is a kereszt jelét

festi homlokára a gyermeknek, mikor búcsúszóra nyílik meg ajka.

De győzelem sincs az isteni világrendben, mint egyedül csak a keresztben. „E jelben győzni fogsz!” ezt olvasta az első keresztény császár az égboltozaton. Mi sem sikerül a természetfölötti világrendben, hacsak a kereszt, a szenvedés, az áldozat nem nyomta rá bélyegét. Minden vállalat, kezdeményezés isteni eredetének legbiztosabb jele, ha azt Krisztus keresztje ékesíti, a Krisztusért tűrt megvetés és gyalázat a világ részéről. Az Egyház dicső szerzetesrendjei, a szentek nagy tettei, mind a kereszt jegyében születtek. Mióta Isten egyszülött Fia meghalt a kereszten, semmi sem tetszhetik már a mennyei Atyának, ami nincs a kereszt, az áldozat jelével felékesítve. Ez a kereszt jelentősége a természetfölötti világrendben. Húsvét vasárnapjának evangéliuma keresztény *hitünk* alapját veti meg, mikor a világba kiharsogtatja a győzelem szavait: „Feltámadott, amint mondotta nektek!” (Mk. 16.) Húsvét másodnapján keresztény *életünk* alapját halljuk Megváltónk szájából: „Nem ezeket kellett-e szenvednie a Krisztusnak

és úgy mennie be az ő dicsőségébe?"
(Lk. 24.)

Boldogok, akik a kereszt tanítását egészen megértik! Tulajdonkép jól megérteni az életet nem is más, mint jól szenvedni tudni. Nincs erénygyakorlat, mégha szívesen végezzük is, mely érzékiségünk, restségünk, büszkeségünk valamelyes áldozatával ne volna egybekapcsolva. Nincs erény szenvedés, kereszt nélkül.

Boldog főleg a jelen időben az, aki az önmegettagadás és szenvedés iskoláján átment, aki megtanulta a fájdalmat bátran, nagylelkűen elviselni. A mi korunk az áldozatok ideje. Áldozatot hoz az állam, áldozatot az Egyház, áldozatot az egyén; áldozatot hoznak testükben, áldozatot anyagi javakban, áldozatot szellemi kincsekben, sajnos! erkölcsi javakban is. A háború, a forradalmak, nemcsak az áldozatoknak, hanem a hősiesség erénytettek ragyogása mellett sokakra nézve az erkölcsi romlásnak voltak forrásai. Megfeszültek a lélek izmai, edződött az akarat, de egyúttal mennyi vadság tört ki az emberekből, mennyi állatias ösztön burjánzott fel bennük, mennyi lelki fi-

nomság veszett el, mennyi gyengéd lelkiismeretesség ment tönkrel! Hány szent vállalkozás, misszió fúlt bele a pirosló vérözönbe; hány bátor harcostól, hány vezértől fosztotta meg az Egyházat az öldöklő fegyver! A „vallás pusztulása” („religio depopulata”), ha nem is próféta szó, legalább is igaz szó volt.

Mindezekkel a bajokkal szembe kell szállanunk már most és a jövőben is. Honnét vegyük az erőt? Feleletünk: az áldozatból. Erős lelki tőke van kezünkben. Ez képezi győzelmünk zálogát, biztosítékát, eszközét. A jól türt szenvedés akaratot ad, a kereszt kegyelmet szül. Tökénk e kettős kamatja az, amelyből értékét meg kell értenünk. Hány ember — nem mindig tiszta eszközök segélyével — milliomos lett, fájdalom! e véres korszak alatt. Vannak, akik elvakítva az arany fényétől, áldják és marasztalják az ádáz embergyilkolás napjait. A világ fiai okosabbak a maguk nemében. Hol vannak a szellemi, lelki milliomosok, akik a szenvedések tőkéjéből hatvanszoros, százszoros kamatot húznak? Tegyük meg mi. És ha nem is kívánjuk vissza a világháború és a rákövetkező kor-

szak rettenetes éveit, azért mégis hála-
san emlékezünk vissza majd azokra a
napokra, melyekben lelki nagylétünk
alapjait leraktuk.

Oly nagyok vagyunk, amilyen nagyok-
nak mutatkozunk a szenvedésben, az ál-
dozatban. A kereszt próbaköve az igazi
nagyságnak.

Megmérhetetlen nagy dicsőséget sze-
rezhetünk Istennek a mostani megpró-
báltatások idején. Ez a kincs, melyhez
fogható nincs az egész világon, elvész,
ha elmulasztjuk megszerzésének idejét.
A szenvedésben mutatjuk meg, hogy
mennyire tiszteljük az Istent. Vallom-
ást teszünk nem szóval, hanem tettel
és igazságban, hogy méltónak tartjuk az
ő szolgálatát ilyen és még nagyobb ál-
dozatokra. „Ha a jókat elvettük az Isten
kezeiből, a rosszakat miért ne vegyük el?”
(Jób 2, 10.) Vallomást teszünk, hogy a
világ bűnei még az igazak és a szentek
részéről is ilyen és még nagyobb engesz-
telést követelnek; megértjük, hogy mi rej-
lett azoknak a szenteknek szavaiban, akik
még a pokoli kínok elviselésére is fel-
ajánlották magukat Istennek, hacsak

egyetlen súlyos megbántását ezáltal megakadályozhatják.

A legszebb alkalom nyílik napjainkban arra, hogy Jézus szentséges Szívét megengeszteljük, neki tartozásunkat részben visszafizessük. Most az idő adósságunkat törleszteni; most az alkalom őt megvigasztalni, neki eleget tenni azáltal, hogy vele felmegyünk az Olajfák hegyére, fel a Kálvária tetejére. Van közöttünk olyan, aki talán soha életében nem lesz képes ily hathatós módon megengesztelni a Szent Szívet a világ bűneiért.

Mi jobbat adhatunk szereteteinknek, mi jobbat elhunyt szüleinknek és gyermekeinknek, mily hathatósabb segílyt nyújthatunk a harctéren elesett barátainknak vagy a bűn ösvényére tévedt kedve-seinknek, mint szívünk, testünk szenvedéseit, áldozatait! Mindez Isten kegyelmével kezünkben van; használjuk fel az alkalmat. Példánkkal bátorságot, vigaszt öntünk a szenvedők lelkébe, saját szenvedéseinket imaáldozatul ajánljuk fel értük. A cselekvés jó és okvetlenül szükséges részünkről, de hatalmasabb Istennél a szenvedés és az áldozat szava. A szenvedések hajhászása keresztény cse-

lekedet nélkül hiú ábránd ugyan és inkább fanatikus dervisek, mint szentek tulajdonsága; de a tettek áldozati szellem nélkül a természetfölötti rendből kibontakoznak, értéküket veszítik Isten előtt és a páholyvallás fokára süllyednek.

Mi vész el az egész ország számára áldozatainkban, ha azok fenséges becsét megérteni, értékelni nem tudjuk? Értsük meg mindnyájan, hogy a nagy katolikus Magyarországot vásárolhatjuk meg Istentől áldozataink árán. Valósítsa meg mindenki önmagában az eszmét, adjon példát másoknak és Isten „a föld színeit megújítja”. (103. zs.)

Mit tehetünk az Egyházért szenvedéseinkkel, áldozatainkkal? A szenvedés és áldozat legmagasabb eszménye ez: Jézus Szívével együtt szenvedni, hogy vele együtt a világ megváltásán közreműködjünk. Krisztus megváltotta már a világot, de megváltásának fogatosítása részben tőlünk függ. Azért mondja Szent Pál: „Betöltöm az én testemben, ami Krisztus szenvedéseiből még hiányzik, az ő testéért, mely nem más, mint az Anyaszentegyház.” (Kol. 1, 24.) „A hívek

szenvedései tulajdonképen magának Krisztusnak szenvedései, ki övéiben él. Így a hívők szenvedései nemcsak maguknak használnak, hanem az egész Anyaszentegyháznak." (Tárkányi—Allioli.) Ott a háború és forradalmak által a pásztoroktól megfosztott sok község, ott a pogányok ezrei, ott a pusztuló misszióstelepeken az elhagyott gyermekek és árvák sokasága, mely felénk tárja kezét s kiáltja: „Könyörüljete rajtunk, legalább csak ti, barátaink, mert az Úr keze illetett bennünket!” (Jób 19, 21.) Aldozzatok fel értünk fájdalmaitokat, szenvedéseiteket, hogy az Úr könyörüljön rajtunk! Nemcsak a nőknek, elsősorban a férfiaknak is szól egy nemeslelkű nő gyönyörű kijelentése: „Százával ismerem azokat az asszonyokat, akikre nézve a megváltás óráját fogja jelenteni, ha megtudják, hogy mikép szabadulhatnak önmaguktól és kicsinyes érdekeiktől és szentelhetik életüket ily fennkölt eszméknek.” (Die Kat. Miss. 1916 febr.) Ez a fennkölt eszme nem más, mint Krisztus segédjének lenni a megváltás művében, missziós hivatásában. De megváltás csak szenvedés

árán lehetséges. Lépünk tehát az „áldozatos lelkek” közé!

„Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.” (Mt. 5, 10.)

FOHÁSZ

*Jézus Szive, légy barlangom,
Melybe magam elrejtthessem;
Add, ha egykor elhal hangom
S búcsúzásra hív harangom,
Reményemet beléd vessem!*

*Édes Jézus, egy kérésem —
Meg ne vedd — Szivedbe vésem:
Add, Szivedben szívem vágya
Nyugalmát megtalálja! Amen.*

